

Nastolenie komunistického režimu v Československu vo februári 1948 a jeho dôsledky na spoločnosť

Medzinárodná vedecká konferencia

Termín: 20. - 21. február 2018

Miesto konania: Bratislava

Organizátori: Ústav pamäti národa; Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky

Vo februári 2018 si pripomenieme 70. výročie februárového prevratu z roku 1948, ktorým sa zavŕšil proces nastolenia komunistického režimu v Československu. Bol súčasťou nástupu nedemokratických režimov sovietskeho typu v krajinách spadajúcich do záujmovej sféry Sovietskeho zväzu, ktorý bol produktom rozdelenia Európy po druhej svetovej vojne a vyše štyri desiatky rokov zásadne ovplyvňoval život obyvateľov Československa.

Pri tejto príležitosti organizuje Ústav pamäti národa v spolupráci s Ústavom pro soudobé dějiny AV ČR vedeckú konferenciu, ktorej cieľom je reflektovať najnovšie výsledky historického výskumu tejto problematiky. Konferencia bude pokusom o analytický pohľad na vývoj v Československu s dôrazom na komparáciu vývoja v českej a slovenskej časti štátu, ako i v krajinách formujúceho sa sovietskeho bloku v strednej a východnej Európe po nastolení mocenského monopolu komunistickej strany. Podujatie chce reflektovať širší kontext celospoločenských zmien, ktoré priniesol nástup totalitného režimu. Jednotlivé príspevky sa zamerajú na vnútropolitické príčiny a celospoločenské dôsledky februárových udalostí, ako i na vývoj bezprostredne po nastolení nových mocenských pomerov. Pozornosť chceme zamerať aj na reflexiu týchto udalostí v spoločenskej pamäti (pred Novembrom 1989 i po ňom) ako aj na interdisciplinárny rozmer problematiky. Konferencia sa bude zaoberať aj zahraničnopolitickými súvislosťami komunistického prevratu. Osobitný panel bude venovaný úlohe a aktivitám bezpečnostného aparátu štátu v období Februára 1948.

Podujatie čiastočne nadväzuje na vedeckú konferenciu Február 1948 a Slovensko, ktorá sa konala pred desiatimi rokmi v Bratislave.

Tematické okruhy vedeckej konferencie:

1. Medzinárodnopolitické a medzinárodnoprávne predpoklady vývoja povojnovej strednej a východnej Európy, vznik sovietskeho bloku a formovanie bipolárneho rozdelenia sveta na prahu studenej vojny.
2. Charakter komunistického režimu v Česku, na Slovensku i v krajinách strednej a východnej Európy. Politické a trestnoprávne represie ako dôsledok nastolenia komunistického režimu, prejavy odporu obyvateľstva a odboja voči komunistickému režimu.
3. Spoločenská odozva a dôsledky zmeny politického režimu na vývoj občianskej spoločnosti v jednotlivých krajinách - komparatívne pohľady, spoločné črty i špecifiká. Prenikanie komunistických ideí do všetkých sfér života, ateizácia, formovanie nových spoločenských elít, vlna emigrácie, zmeny vo vlastníckom a majetkovom rozvrstvení spoločnosti. Dopad politických zmien na právo, kultúru, ekonomiku, školstvo, cirkvi, kultúru, šport...
4. Február 1948 a činnosť bezpečnostného aparátu štátu.

Publikačným výstupom vedeckej konferencie bude publikácia, ktorú vydá Ústav pamäti národa v spolupráci so spoluorganizátormi. Organizátor podujatia bude hradiť náklady spojené s ubytovaním a stravovaním počas konferencie.

V prípade záujmu o aktívnu účasť na podujatí Vás prosíme o zaslanie názvu Vášho príspevku spolu s krátkym abstraktom do 26. januára 2018 e-mailom na adresu: ondrej.podolec@upn.gov.sk alebo poštou na adresu: Miletičova 19, 820 18 Bratislava 218.